

MAGYAR KURIR.

Bécs, Kedden, Május 6dikán, 1823.

Spanyol Ország.

Marschal Oudinot következő napi-parancsolatot intézett a' vezérlése alatt lévő Armada-teszthez:

Villafrancai Fő Hadiszállítás Apr. 11d. 1823.

Napi-parancsolat.

Örömmel vehetik az első Armada-testbéli Seregek, az Angoulcemi kir. Herczegnek az első Armada-tesz' Marschal Fő-vezéréhez intézett azon meghagyását, melly szerint a' Gen. Lieut. Bourke Osztályabeli Regementeknek, nemkülönben a' Generalstab Tisztjeinek, és minden nemű Katonaságnak, kik a' Sz. Sebestyénbeli spanyol őrizet-sereggel vitézül megküzdöttek, az Ő kir. Herczogsége meglegedését adná tudokra. Az ezen alkalmatóssággal bébizonyított fényes vitézség követésre méltó példa az egész Armadának, a' melly így mutathatja-meg mind azoknak, kik velünk ellenséges módon akarnak bánni, hogy a' francia Vitézek legkissebbet sem vesztettek azon bátorságból, mellyet oly sok ízben kimutattak, 's a' melly a' francia néznek dicsőségét oly magas polczra emelte.

Az Armadabeli napi-jelentés köz hírré teszi majd azoknak neveiket, kik magokat leginkább megkülönböztették, 's azokat Ő kir. Herczogsége érdemlett bérral jutalmazza.

A' Marschal Fő-vezér szerencsésnek tartja magát, hogy már a' táborozás' kezdetével illy dicséretekkel tetézheti sere-

geit, 's mind azon reménységeit mintogy teljesedve láthatja, mellyekkel magát iránytok előre is biztatá.

A' Marschal Fő-vezér, Oudinot.

Ő Excja parancsolatjából: Gen. Major 's az első Armada-test Generalstábja' Vezére Gróf Grundler.

A' Párizsból Apr. 24d. indult Ujságlevelék, következő tudósításokat közölnek a' Viitoriai Fő Hadiszállásról Apr. 19dikéről: „Az Obert osztálya tegnap megszállá Logronót. A' várost 800 — 900 Gyalogság, 's 300 Lovas védelmezte, Brigadéros Sanchez Julien vezérlése alatt. A' Békekövetet, ki az általadatást kért ment hozzájuk, puskaövésekkel fogadták; mellyre egy Compania Sebes-futók a' hidat és a' kapukat elfoglalák. Generális Vitre ekkor előnyomult a' Lovassággal, 's alkalmas heves viadal után, keresztül rontván a' Soriai országút felé négyszegben vonuló seregeken, Generálisokat 's számos Tisztjeiket 200 emberrel együtt elfogta, 's egy zászlót és sok fegyvert 's bűtyort kezére kerített. Az elfogattakon kívül, feles számmal hüllottak el és sebesítettek-meg az ellenség' emberei közül. Egy Oberster is sebet kapott. Részünkről csupán néhányan estek sebbe. Herczeg Hohenlohe a' harmadik Armada-testtel Sz. Sebestyént és Pampelunát tartja ostrom alatt.“

A' Journal des Debats jelenti Apr. 23d., hogy az első könnyű Gyalog-Regement, minden ellentállás nélkül bérukkolt.

Apr. 14d. Puycedába. A' constitutiós seregek, nemkülönben a' velek tartó lakosok is, éjjel vonultak-hátra. A' Zamora Regiment Appe nevű falu körül állott a' dombokon; Puycedához másfél órányira.

A' közelebb nevezett Ujság közli a' következő Ármada-tudósítást is, mint-hogy abban olly egyes környülállások foglaltatnak, a' mellyek még nincsenek a' Publicumnak tudtával: „A' Generalissimus Ö kir. Herczegsége' Fő Hadiszállása Tolosából Apr. 17d. indult-el Vittoriába. Ugyan-azon nap túl leszen az Ebrón Marschal Oudinot vezérlése alatt az első Ármada-test; előljáró-serege már Pancorbóban volt. Gróf Molitor Navarrába indult a' második Ármada testtel, hogy Aragoniában munkálódhasson. Herczeg Hohenlohe Pampelunát kerítette-körül a' Generalis Conchy osztyálya 's a' Generalis d' Espagne spanyol seregével. A' Canuel osztyála, melly Guipuzcoa' megszállására van rendezve; útban van, hogy felvált-hassa a' Bourke osztyályát Sz. Sebestyén előtt. Ezen osztyályból a' Guetariai erő-séghez küldetett két Batalion, mellyek a' várost csakhamar megszállották, 's néhány embert és egy ágyút is elfogtak. A' várost védelmező seregek az erősségbe vonultak-viszsa. Itt a' Vezér arra lát-szott hajlandó lenni, hogy magát védel-mezi, hanem mivel a' tenger felől a' spanyol Royalisták rekeszték-bé fegyveres hajóikkal, 's a' francia seregek is hat-hatós reárontással fenyegették, tegnap magát feladta. A' 200 válogatott ember-ből álló őrizet-sereg, két Obersterrel 's tíz Tisztel együtt elfogattatott; az erő-ségben 5 ágyút találtak a' mieink az azok-hoz szükséges eszközökkel. — Gen. Lieut. Gróf Bourke igen kedvező tudósítást küldött Ö kir. Herczegségéhez a' 35d. Rege-ment Obersterének magaviselete felől, mint a' ki ezen e' ész hadi munkálódást kormányozta, 's abban Batalion-vezér

Horrie által segítettett a' 30d. Regiment-ből. Ez alkalmatossággal újra bizony-sá-gát adak a' seregek buzgóságoknak. A' Quesada vezérlése alatt lévő spanyol roya-lista sereg bé ment Bilbaoba; Seregeink minden felé a' legjobban fogadtatnak; min-denütt bizodalom van hozzánk, 's mint-hogy az Ármadánál teljes fenytők tartat-tilk, minden-elelemnek bőviben vagyunk; 's a' lakosok mindenütt egyre folytatják szokott foglalatosságaikat. — A' külön-böző Lovas-osztyályok, mellyeknek a' szé-na és abrak szűke miatt, Bayonne megett, Oleronon és Pauu túl kelle maradniok, előbbre jönnek 's Apr. 17d. bérulkolnak Spanyol Országba. A' Villa-Reáli Fő Ha-diszálláson. Guillemint, Major-Generális.“

Ugyancsak a' Journal des Debats mondja még a' következőket is: „Min-den figyelem Cataloniára van mostanában fordítva, mint a' hol majd az elválasztó hadi munkálódások történnék. Felszámít-ván azonban a' napi útakat 's mozduláso-kat, Apr. utolsó napjáig, ottan semmi nevezetes dolog nem fordulhat-elé; 's addig az Angoulemi Herczeg Ármada-tes-tének szükségesképen vesztég kell ma-radni. E' szerint valami nyolcz napig, alkalmasint kevés nevezetes tudósítást hall-hatunk az Ármadáról. 'S ezen megjegy-zést szükségesnek véltük közölni, annak megakadályoztathatása végett, nehogy az afféle híreknek hitelt adjon a' Publicum, mellyeket az ujságkivánásbeli túrhetele-n-ség 's a' pénz-kereskedők nyereség-kivá-nása, hihetőképén el nem mulasztanak majd kohlolni.“ (Ezen beszéd' ellenere az Etoile azon hiszemben van, hogy a' Journal des Debatsnak, nem a' leghitele-sebb tudósításai volnának az Ármadától).

Mind a' két, csak most említett Uj-ság, Apr. 17dikéig terjedő tudósításokat közöl Vittoriából Apr. 22d., 's azoknak veleje ez: „A' spanyol Junta, 's a' kir.

Biztos Apr. 15d. hagyák-el Tolosát. A' Reggiori Marschal Herczeg (Oudinot) előljáró-serege előtt vezetvén Generalstabját, ugyan azon nap ment-bé Vittoriába a' népek öröm-kialtózásai közben. A' Junta Apr. 16d. érkezett-meg Vittoriába. Délután az Angoulemi Herczeg is megérkezett, ki, az előtt való éjjelt Mondragonban töltötte. A' Reggiori Herczeg iten maradott, hogy a' kir. Herczeggel tanácskozhasson, hanem más nap seregéhez szándékozott, melly már az Ebrón túl van. A' Mirandai híd épségben találattott, 's az általmenetelt senki sem akadályoztatá. A' Marschal' előljáró-serege Poncorbóig haladt előre, a' honnan a' Constitutiósok, hészégezván elébb kilencz ágyújokat, visszavonultak. Longrono is megürült. Ezek szerint a' Generális Obert osztálya (az első Armada-testben) holnap erre felé fordul, hogy Generális Molitornak Saragossába menetelét könnyítse, hátrahagyván egy ostromló-sereget Pampeluna előtt. Az első és második Armada-testet, Generális Obert egyesíti balról. Generális Ballesteros, a' mint látszik, az Ország' belsejébe vette magát az Ebro mellől. Az a' tudósítás, melly szerint a' Spanyolok Lermában, Burgos és a' Samosierrai bércek között akarnának megállapodni, meg nem bizonyosodott. Burgos béküldé hódolása' jelentését. A' Fő-varosbeli tudósítások kedvezők. A' pártos felekezet bontakozni kezd; számos Státus-tanácsosok afféle Conferentiákról goldolkoztak, mellyekben a' dolgok' helyheztesését vittatás alá vették, 's meglehet, rövid idő alatt fontos tudósítást vehetünk Madritből. Generális Longa, sok nehézségek után, meghódolt a' Juntának Apr. 14d. Tolosában. A' Trappista Bilbaóban van, hol számos Proclamatiókat bocsátott közre.

Egy Apr. 21d. költ Párizsi levél' így szól: „Telegraphusi napi-jelentés után

esett értésünkre, hogy seregeink általmentek az Ebro vizén. A' Vittoriai Fő Hadszállásról Kurírok által vett hivatalos jelentéseknél fogva, részint Mirandánál, részint St. Herreranál takarodtak keresztül seregeink, 's ellentállásra sehöl sem találtak. 'S így az előljáró-sereg bérükölt Ó-Castiliába, melly tartományt a' Constitutiósok nagy részint oda hagyának 's Valladolid felé vonultak-vissza. Azt mondják, hogy e' tájon a' köz vélekedés igen ellenére van a' Cortesek systemájának, 's ez a' környülállás birta arra Generális Ballesterost, hogy seregeit nem hagyá tovább Ó-Castiliában. A' Constitutiósok hadi ereje Saragossánál gyűlekezik-össze. A' mint hallik, előljáró-seregek Tudelánál húzódott-egybe. 'S a' francia Armadának egész bal szárnya arra felé tart: Pampeluna körül még ekkoráig semmi nevezetes jelenés nem történt. Sz. Sebestyén' ostroma rövid időn elkezdődik. A' nyugoti tartományokba mind több több Hit-seregek vonulnak; Longa' serege a' Montanna felé nyomul majd előre; míg Quesada, Biscayából Leonnak tart.

Apr. 26d. délután következő telegraphusi jelentés érkezett Strasburgba: „A' negyedik Armada-test ötödik osztálya Apr. 18d. általment a' határon, illy felkiáltás közben: „Éljen a' Király! A' Cataloniaiak örömmel fogadják seregeinket.

Déli Francia Országból így írnak Apr. 22d.: „Cataloniába bementek seregeink. Elsőben is a' Generális Curial osztálya rukkolt-bé, kinck Hadszállása utóbb Ceretben volt 's onnan Jonquerán keresztül minden ellentállás nélkül bényomult Cataloniába. A' 4d. Armada-testnek más két osztályai is mozgásban voltak Apr. 18d. A' mint hallik, Generális Damas, Puycedán és Belveren által vezetí osztályát Arragoniába, hogy ottan a' belső

tájakon Generális Molitorral egyesülhes-
sen; úgy hogy o' szerint minden francia
Armada-testek, rövid időn egy nagy Li-
neát formálhatnak. A' Generális Donna-
dicu osztálya a' tengerparton vonul - el
hogy így a' Catalonai fő seregek bal
szárnyát fedezhesse. Megbizonyosodott
az a' hír, hogy Mina Saragossa tájára
küldötte seregeinek egy részét. Sőt né-
mellyek azt állítják, hogy maga is sere-
gei után ment Vichből, hol hosszszas ide-
ig tartózkodott, de ez még nem bizo-
nyos. A' mint látszik inkább jobbra tar-
tanak seregeink Figuerason túl, a' mel-
lyet csupán körül akarnak keríteni. Azt
is beszélik, hogy a' fő Armada semmi
előre nyomulásheli hadi munkálódások-
hoz nem kezd addig az Ebronál, míg csak
Moncey és Molitor nem egyesülnek. Ép-
pen most ese tudunkra, hogy a' Mar-
schal Moncey Hadiszállása, Perpignanból
Joquerába ment.

zen jelentés szerint tehát, az említett Or-
szágokkal való egybeköttetésnek vége.

Portugallia.

Lisbonából Apr. 7d. indult tudósítá-
soknál fogva, a' Király személyesen re-
kesztő - be egy beszéddel a' Portugallia
Cortesek' üléseit Mártz. 31d. Egy magá-
nos levél szerint, melly Lisbonában Mártz.
26d. költ 's a' Journal des Debatsban kö-
zöltetik, a' nevezett hónap' 13dika olta
semmi nevezetes ütközet nem esett Ama-
rante és a' Constitutiósok között, 's mi-
olta utóbbiak Amarante városába vissza-
űzettek, megtámadólag nem léphetének
még újra elő. A' Guerillák és mezei lak-
osok még dühösebbek Traz os Montes tar-
tományában a' Constitutiósok iránt, mint
magok a' regularis seregei is Gróf Ama-
ranténak. Az Igazgatás kéntelenítetett
kivetkeztetni fegyveréből az Oportoi őri-
zet - seregek egy lovas svadronát; az El-
vasi seregeknél pedig minden napi dolog
a' szökdösés. A' Lisbonából ugyancsak
Apr. 7d. indult Ujságok semmi valamire-
való tudósítást sem hoztak éjszaki Portu-
galliából. Csupán a' Diario emlékezik
Apr. 4d. Generális Regonak két rövid je-
lentéséről Villa - Reálból Mártz. 31d. és
Apr. elsőjéről, mellyekben a' Generális
azt mondja, hogy mihelyt megpillantot-
ták a' Constitutiósokat az Insurgensek,
azonnal vissza is vonúltak. Különben az
éppen más forma jelentésekre is készen
valának mindenek, minthogy az Amaran-
te ügye napról napra nagyobb erőre és
popularitásra kap.

Orosz Birodalom.

Ő Császári Felsege Apr. 3d. az orosz
Udvárnál lévő francia Nagy - követ Gróf
de la Ferronays leányának keresztelésén,
Miniszter Gróf Nesselrode feleségével,
személyesen méltóztatott megjelenni. A'
keresztelő a' Nagy - követ' lakásán ment
végbe egy különösen azon végre elrend-
elt szobában.

A' Póltawai egyházi Megyében a' kö-
zelebb mult esztendő lefolyta alatt 66,203
gyermek született, 12,824 házaspár kelt-
egybe, és 56,325 ember holt - meg. A'
megholtak között heten 100, egy 102,
három 110, egy 116, egy 120, 's egy
125 esztendőt élt.

Petersburgban Apr. 10d. egy kiszege-
zett jelentés által megintette az Igazgatás
a' kereskedőséget, hogy Spanyol - Ország-
gal és Portugalliával ne kereskedjenek 's
azon Országokba hajójikat ne küldjék. E-

Utánírásban ezeket közli továbbá a'
Journal des Debats: „Éppen most hirle-
lik mindenfelé a' Fő - városban, hogy az
Insurgensek az Ország' éjszaki részén
megverettettek. Némellyek azt mondják,
hogy 400, mások, hogy csak 100 em-
bert vesztek. De minden esetre, nemi-

igen nevezetes lehet a' győzelem, ha szinte van is valami a' dologban." Az ezen utánírásban közölt tudósítás azon hivatalos jelentésből veszi eredetét, melyet Generális Rego, Amarantei Hadis-állásáról Mártz. 24d. küldött Miniszter Gonzalves de Mirandához, 's a' mellyben a' Lisbonai Mártz. 28diki Ujság szerint, a' többek között, ezeket mondja: „Oly védelmezési állásba helyeztetvén a' Tamagai lineán seregeimet, hogy Amaranténak minden ellenek tett próbatételei semmivé levének, ő végre azt határozá, hogy maga támodjon meg engem Amarante városánál, hol az útban lévő segítséget vártam. Amarante Mártz. 22d. este Mondim de Bastóból seregeimnek jobb szárnya felé tartott, 's más nap hajnalban lövöldöztetni kezdé Villa Ponca de Tamagát és Gatánt. Ez azonban nem egyéb volt csalóka megtámadásnál; 's egyenes célja Amarante városára vala intézve, hogy ottan majd a' Tamega vizén töríkszakad által mehessen. Mihelyt célját sejtém, azonnal Amarante városa' segítségére küldém az 5d. Vadász-Regementet; a' leghevesebb csatára ért az oda éppen, 's semmivé tévé Gróf Amarante' plánumát. Az Amarante városában kormányzó Oberster Soares jelentése szerint, 200 sebes maradt az ellenség közül a' győzedelmesek' keze között; 300 pedig (részint már az előtt elfogottak) önként jöttek hozzánk által. Ugyan ekkor jelenti Oberster Queyros, hogy (az ez előtt elfogott) 21dik Regiment is, zászlójával 's ágyújával együtt odahagyá az Insurgenseket, 's magát újra a' Constitu-tióshoz csatolá. Hasonlóul cselekedett egy 60 emberből álló lovas-osztály is, melly a' 2d. Regimenttől Villa-Viciosában desertált." (Amarante veszteségéről tulajdonképen nincs szó; Soares 51 holt-ra, sebesre 's szélytoszlattakra teszi a' magáét.)

Nagy Britannia és Irlandia.

Lord Althorp (utóbb visszavetttetet!) javallása vitatásának alkalmatosságával, hogy t. i. töröltetnék-e az azon törvény, melly az Anglusoknak tiltja az idegen szolgálatba állást, újabban és hathatósan állította Canning Úr, hogy Nagy Britannia a' jelenvaló háborúban a' legszorosabb Neutralitás mellett marad, 's kikötőjiben sem szenved nevezetesen legkisebb hadi készületet is Spanyol Ország részére. Ezen tekintelben az Egyesült Státusok példájára utalt Canning Úr, említvén, hogy azok 1793ban még csak egyetlenegy francia tengeri rablónak sem engedék, hogy a' New-Yorki kikötőben fegyverkezzen-fel.

A' Courier így szól: „Bár mi különbözők legyenek is az Apr. 14d. (a' diplomaticai levelek felett) könyilatkozott vélcdekések; de azon nemtelen és alacsony mód felől, mellyel Brougham Úr, Vicomte Chateaubriadról szóllott, minden ember egyfórmán érez. Hibázik Brougham Úr, ha azt hiszi hogy a' gorombaságok nyomós okok 's az utálatnak halmozott epithetumai eléggé mutatják, hogy azokat a' megtámadtatott érdemli.“

Apr. 16d. azt a' megjegyzést tévé Oberster Davies, hogy a' nagy tiszteletre méltó Miniszter csupán két esetet említett, mellyekben Anglia' Neutralitása megsértethetnék, t. i. hogy ha Portugallia és azon spanyol Coloniák támadatnának meg, mellyek elszakadtak az Anya-orzágtól. Azonban Spanyol Orzágnak most is vannak még Coloniái, mellyek között Cuba szigete legnevezetesebb. Azt szeretné most tehát tudni Davies Úr, hogy ha ne talán az említett szigetet is megtámadná Francia Ország, ellene szegedné e akkor magát neki Anglia, vagy talán arra kötelezé magát az elébb nevezett Ország, hogy Ő catholicus Felségének távol

eső: birtokait nem támadja meg? Canning Úr azt visszazonozá, hogy olly kérdésre, melly csupán valamelly leheto esetet tárgyaz, nem válaszolhat, 's egy régibb nyilatkozatását említette a' Spanyol Ország részéről való lemondásiránt; végre azt mondotta, hogy az ollyas kérdéseknek, mellyek a' had közben történhető eseteken fundáltak, helyek nem lehet. Oberster Davies úgy vélekedett, hogy az általa támasztott kérdés, egy francia hajós-osztálynak a' nyugoti tengereken lett megjelenésén fundálnék. (Lord Althorpnak feljebb említett javallása hosszas tanácskozás után ezen ülésben vettettetvissza 10 vols ellen 216tal.)

Az Alsó-háznak Apr. 17d. ülése igen lármás volt, 's ajtó bezárva végződött. Plunkett Úr egy kérelmet adott bé a' Catholicusok' kívánságára nézve, mellyre Sir Burdett olly nyilatkozatást teve, hogy ez az esztendőnként megújittatni szokott javallat, csupa haszontalan játék a' Miniszterek részéről; annyival is inkább, mivel Canning Úr, eddig azon ügynek buzgó védelmezője, ez előtt harmad nappal azt mondá, nem láthatja által, milyként lehetne a' dologgal boldogulni; mellyért is Burdett Úr, a' mint mondá, részt sem kíván venni a' mai vitatásokban. (Hangos javallás az Oppositio részéről); Canning Úr a' szerént nyilatkozatá ki magát, hogy nem mondotta azt, mintha a' dologhoz semmi reménység nem volna; hanem az éppen most tapasztalt javallásnál fogva, arra kéri Plunkett Urat, halasztaná máskorra kérelmét. Tierney, Wynn, Bennett, Sir Burdett és Peel Urak megmondák vélekedéseiket, Brougham Úr pedig sértegető állításokba merült el Canning Úr ellen, mellyeket ez hamisaknak vallott lenni. A' szószólló közbevete magát; 's számosan kezdetek beszelleni a' Tagok közül; hanem Canning Úr egyáltalában vissza nem akará venni a' szá-

vát, míg csak Brougham Úr ki nem jelent, hogy az ő személyes megsértése nem volt czélja. Némelly vizsgalások után csakugyan megadta magát Brougham Úr, 's midőn a' Catholicusok kívánsága felett már kezdődnének a' vitatások, Sir Burdett, Bennett, Hobhouse 's Hume Urak 's az Oppositiónak több tagjai, a' Házat odahagyák. Végre a' hallgatok is kilúdtettek, hanem még is tudva van, hogy azon ajánlás, hogy a' dolgot Apr. 18dikára kell halasztani, 138 vols ellen 292vel el nem fogadtatott; az pedig hogy az egész tanácskozás végeztetnék-bé (melly a' dolognak visszavettete), 111 vols ellen 313-mal helybehagyatott.

Török Birodalom.

A' Konstantzinápolyból Apr. 10d. indult legújabb tudósítások kevés valamire való dolgokat foglalnak magokban. A' Sculari Basa készületéről, éppen a' Posta indulása előtt kévéssel érkezett a' tudósítás. Az utóbbi napokban számos Fregatok és Kórvetek készülvén el, a' tengerre bocsáttattak. A' Szultán nagy jeleit adja személyes ügyességének, 's gyakran órálig is elmulat a' Kapudán Basánál. Sőt Apr. 10d. váratlanul megjelent a' Miniszterek' tanácsában is, 's négy egész órát töltött ottan el, melly annyival szembetünőbb volt, minthogy az előtt való éjjel holt meg legifjabb fija Achmet. (Most már csupán egy tíz esztendő fia maradt):

Egy Corfui tudósítás ezeket közli Apr. 11d.:

„Generális Maitland, minikutána Zantéban két napig mulatott, 's egy héttig veszedelmesen hanyattatott volna a' tengeren, Mártz. 16d. Máltába megérkezett. (Livornói híreknél fogva, ide Apr. 21d. jött meg):

„Zantéban egy Mesalongii Agenst

talált, kinek, némelly nevezetes Insurgens - vezérektől, fontos közleni valóji voltak. A' Generális, Kapitány Hamiltonra bízta az Agenssel való tanácskozást. S más nap az a' hír kerekedett, hogy az anglus Igazgatás, különös védelmet ajánlott az Insurgenseknek. De csak hamar tudva leve, hogy a' hírnek semmi fundamentoma, 's mi egész bizonyossággal mondhatjuk, hogy minden igérettek siker nélkül maradtak."

„Minekelőtte Zantéból elindúlna a' Generális, Vice-Admiralis More' egyezésével, Kapitány Hamiltont, a' Cambrian Fregáton, az Archipelagusra küldötte. Ekkor az előbbi hírek újra felelevenültek, 's ezen küldésnek mindenféle politikai okokat tulajdonítanak. Hanem úgy látszik, a' végből küldetett leginkább Kapitány Hamilton, hogy azon anglus kereskedő-hajót, melyet a' Hydrai rablók elfoglaltak, kérné vissza; 's a' Zantei újabb levelek azt mondják, hogy nem érhetvén célját a' Kapitány, három Hydrai hajót elégettetett."

Május' 5d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 81 3/16; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos Költsön 1820ról 100 f. C. P. 115 1/4; Ugyan az 1821ről 100f. C.P. 97 1/4; Bizonyítás 1821d. Költsönről 100fért C.P. Bcs Városi Bankó Obligiatiók 2 1/2 pCtmal 36 5/8; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 894 for. C. P.

Magyar Ország.

Budán a' kir. Magyar Udvari Kamaránál Frölich Ignácznak előbbre lépése által üresen maradt Számvevő Tanácsló hivatalra Ö Cs. K. Felsőge által

Kálmán Mihály Úr, eddig Számvevő Tiszt, T. N. Zágráb Varmegye' Assessorra emeltetett, szolgálatjának sok esztendőlk olta serény és tökéletes viseletére nézve.

A' Sz. Mártoni Fő Apáturság' templomában Apr. 6d. számos Úri Vendégek jelenlétében fényes innepléssel tartotta életének 73d. esztendejét eltöltvén, Papságának Jubileumát, Fő Tiszt. Taucher Ágoston Úr, Sz. Benedek Szerzetebeli Sz. Móricz Apátura 's a' Theologia' Doctora, a' ki elébb az egyházi Rendben, mint Plebánus, jeles érdemeit tett 's a' Sz. Benedek' Szerzetének 1802ben lett viszszaállítatása után, ezen Szerzetbe állott, 's jeles tulajdonságaira nézve Bakonybéli Apáturrá tétetett. Ezen öröm-inneplésben a' Sz. Mise alatt Vezetője volt Fő Tiszt. Horváth Pál Tihanyi Apátur; Ceremoniarius Fő Tiszt. és Mélt. Fejér György, Cs. K. Tanácsos és új Pesti Prépost; Diaconusok voltak Fő Tiszt. Dresmitzer József és Stankovics János Győri Canonok Urak. Különös tekintetet adott az innepnek az, hogy a' Mise elvégződvn Fő Tiszt. Dréta Antal Zircei és Pásztói Cistercita Apátur, az Oltár előtt teljes egyházi szolgálattal kiállván, a' néphez és a' fényes gyülekezethez, jeles ékesenszóllással, az innephez alkalmaztatott szivreható derek magyar Predikáziót mondott, melyben a' Jubileumot tartó tisztes Öregnek érdemeit, a' számtalan sokaság' szíves örömeire, érzékenyen előadta.

E r d é l y.

Ö Cs. K. Felsőge Febr. 20d. költ felleges határozásánál fogva, a' Zalathnai Bányász Administratio' első Assessorát Litskó Antal Urat, hosszúsas és hív szolgálatjára nézve, Bányász Tanácsosi rangra, minden taksa nélkül méltóztatott emelni.

V é l e k e d é s,

*mí módon lehetne Buda és Pest között
a' Dunán állandó hidat építeni.*

Ha meggondoljuk, miolta tanakodnak tündönek az Építőmesterek, Buda és Pest között, a' mostani alkalmatlan hajóhid helyett, egy olyan közösülésnek felállításán, melly tartós, bátorságos, ne felette költséges, és a' környékre, különösen pedig Pest Városára nézve, káros és veszedelmes következesek nélkül legyen; azt tartom, akármí, ezen tárgyal függésben lévő gondolatot vezérfonalúl felvennünk, és követünk, kötelesség.

Nem esmerem ugyan azon eddig tett projectumokat, mellyek a' Kormányselek eleibe jutottak, azt sem, minő fogantat, mi ellenvetésekkel, mi volt légyen azokban jó, mi nem: csak félelegesleg hallottam mind azokról. Azonban a' dolog természete, és az eddig szerzett tapasztalás, akármelly Építőmestert, ha nem hibázom, vagy lábas, fából készült, vagy boltos kőhidakra vezetett. De a' mint látjuk, mind azon gondolatok má napiglan csak theoriában vannak. A' mint vélem, annak, hogy ezen közhasznu munkához még senki sem fogott, következendő környúlállások okai: először a' temerdekek költség, másodsor az attól való nem helytelen félelem, hogy a' számos, akár falábak, akár kőoszlopok, a' víz árkanak nagy részét elfoglalnák, és így a' víz és jég felyülről feldagadna és mikor megárad, kiöntene. Ugyan is, ha a' Duna szélessége Pestnél 240 öl, a' boltos kőhid, a' két part támaszfalakon kívül, legalább is nyolcz közép oszlopokat kíván; mellyek, ha 6 ölnyi vastagok lenének, a' kilencz boltok közül mindeniknek 128 lábnyi szabad nyílást hagynának: illy nyílesu boltok egész Európában fe-

lette ritkák: Veneziában a' híres Ponte di Rialto' boltja 86, a' Veronai nagy hid' első boltja 142, a' Tájon Almaraznál 1552-ben épült hidnak nagyobb boltja 150 láb nyílasú, nem felöntvén ezen alkalmatossággal a' különböző Országhéli mértékek' külömbőségét. Az említett nyolcz szabad oszlopok a' víz árkaól 48 ölet venének-el: valójában nem kevés, és egy egész hajóközható folyóvíznek árta. Ha az oszlopok számát kevesíteni akarjuk, azoknak vastagságát nevelnünk kell, azon kívül, a' mind szélesebb boltoknak hajtását a' lehetetlenséghez közelítjük. Egy illyen hidra megkívántató költség szoros számvetés nélkül, három millió ezüst forintnál többre megyen.

Ezen két akadályt vélekedésem, és merném mondani meggyőződésem szerint, legkönnyebben el lehetne háritani, a' vas lánczokon függő hid által, mellynek Angliában már sok példái vannak. A' Dunán egy illyen hidhoz legfelyebb három szabad-oszlop kívántatik, de lehetne kettővel, sőt egyel is építeni. Az első esetben, ha az oszlopokat négy ölnyi vastagoknak vesszük, négy nyílás lesz, mindenik 342 lábnyi, a' másodikban, három nyílás, mindenik 464 lábnyi, a' harmadikban, az egy oszlopot a' Duna' közepén hat ölnyi vastagnak tévén, két nyílás, mindenik 702 lábnyi. A' költség egy millió ezüst forintra se menne.

Ezen tárgyról való bővebb értekezésnek, minél hamarébb, a' Magyar Tudományos Gyűjteményben helyet fogok kérni, mellyben az Angliában mostan fennálló lánczhidakat mind említeni, és a' legújabbnak rajzolatját is az Olvasó Közönséggel közleni el nem mulatom. Rágyásában Április 18d. 1825.

Baritz György,
Cs. K. Ingenieur Kapitány.